

152/2010. (VII. 14.) AB végzés

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 339/2009. (VII. 22.) OVB határozata ellen benyújtott kifogást érdemi vizsgálat nélkül visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a végzését a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 339/2009. (VII. 22.) OVB határozatával megtagadta a magánszemély kezdeményező országos népszavazás kezdeményezésére benyújtott aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését. A népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívében a következő kérdés szerepelt: „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlési választásokon a pártok képviselőnek csak független jelöltet ajánlhassanak?” Az OVB határozata indokolásában megállapította, hogy a kezdeményezés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglaltaknak, mely szerint „a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

Az OVB indokolása szerint a kérdés értelmezését mind a választópolgárok, mind a jogalkotó számára jelentősen megnehezíti az, hogy a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 46. § (2) bekezdése szerint jelöltet választópolgár ajánlhat, míg a Ve. 51. § (1) bekezdés értelmében a jelölő szervezet jelöltet vagy listát állít.

Az OVB álláspontja szerint nem egyértelmű továbbá az sem, hogy mit takar a „független jelölt” kitétel, ha azt a politikai pártok „ajánlják”.

Az OVB határozatában megállapította továbbá, hogy a kérdés ellentétes a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 3. § (2) bekezdésével, melynek értelmében „a pártok közreműködnek a népakarat kialakításában és kinyilvánításában.” Az OVB indokolása szerint eredményes népszavazás esetén a pártok elveszítenék képességüket az alkotmányos funkciójuk betöltésére. Az eredményes népszavazás olyan törvény megalkotására kötelezné az Országgyűlést, amely ellentétes az Alkotmány 3. § (2) bekezdésével. Az említett törvényi szintű szabályozás burkolt alkotmánymódosítást eredményezne.

Az OVB határozata indokolásában rámutatott arra, hogy az Alkotmány módosítására csak az Alkotmányban előírt eljárási rendben kerülhet sor [Alkotmány 24. § (3) bekezdés] és - amint arra az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata is rámutat - az Alkotmány nem módosítható népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezéssel.

A kifogás előterjesztője az OVB határozati indokolását nem tekintette megalapozottnak. Véleménye szerint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre egyértelműen lehet válaszolni. Kifejtette, hogy a Ve. kifogásolt határozatban felhívott rendelkezései nem tiltják azt, hogy a pártok független jelöltet ajánlhassanak, illetve nincs olyan törvényi rendelkezés sem, amely ezt az egyéni választókerületben a jelölő szervezetek számára kizárná.

A kifogástevő szerint az Alkotmány 3. § (3) bekezdésében szereplő „párt tagja, tisztségviselője” szövegrész ad eligazítást abban a kérdésben, hogy ki tekinthető független jelöltnek. Ha valaki nem tagja a pártnak, akkor az, véleménye szerint független.

A kifogástevő álláspontja szerint azáltal, hogy a pártok független jelöltet ajánlhatnak, még nem vesznek el a képességüket alkotmányos funkciójuk betöltésére, továbbra is közreműködnek a népakarat kialakításában.

2. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. A Ve. 130. § (1) bekezdése értelmében: [a]z Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.”

Az OVB kifogásolt határozatának közzétételére a Magyar Közlöny 2009. évi 100. számában, 2009. július 22-én került sor. A Ve. 4. § (3) bekezdése alapján - a törvényben szabályozott más határidőkhöz hasonlóan - az OVB

határozata elleni kifogás benyújtására megállapított határidő is „jogvesztő”, és „a határidő utolsó napján 16 órakor” jár le.

A Ve. 4. § (4) bekezdése szerint a „napokban megállapított határidőket a naptári napok szerint kell számítani.” Ezen túlmenően a Ve. 116. §-ának és 78. § (1) bekezdésének együttes alkalmazásával az is megállapítható, hogy a kifogás megérkezése számít a benyújtás időpontjának. Mindezek alapján az OVB határozata elleni kifogás legkésőbb 2009. augusztus 6-án érkezhett volna meg határidőben az OVB-hez.

Az OVB a kifogással támadott határozatában tájékoztatta az indítványozót a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségről, és annak határidejéről. Az indítványozó 2009. július 28-ai keltezésű kifogása azonban csak augusztus 10-én érkezett meg az OVB-hez, és még ugyanezen a napon az Alkotmánybíróságra.

A jelen ügyben tehát a 339/2009. (VII. 22.) OVB határozat ellen benyújtott kifogás a törvényben meghatározott határidő lejárta után érkezett meg. A Ve. 77. § (5) bekezdésének első fordulata értelmében a kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha az elkésett. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az elkésett kifogást - a korábbi döntéseivel azonos elvi alapon eljárva - érdemi vizsgálat nélkül visszautasította [28/1998. (VI. 16.) AB határozat, ABH 1998, 523.; 2/1999. (III. 3.) AB határozat, ABH 1999, 441.; 36/2004. (X. 6.) AB végzés, ABH 2004, 1015.].

Az Alkotmánybíróság - figyelemmel az OVB határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére - elrendelte a végzésének a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Budapest, 2010. július 13.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkó Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró